

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Пословни број Гж. 3282/19
Дана 3.10.2019. године
НОВИ САД

У ИМЕ НАРОДА

Апелациони суд у Новом Саду у већу судија Мирјане Андријашевић, председника већа, Милене Ковачевић и Бранке Маљковић, чланова већа, у правној ствари **тужиоца АА** из ..., улица ..., кога заступа Немања Ковачевић, адвокат у Београду, против **тужене ББ**, ..., коју заступа Војно правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужиоца против пресуде Вишег суда у Новом Саду, пословни број П. 2596/2018 од 20.3.2019. године, у седници већа одржаној дана 3.10.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба тужиоца се **ОДБИЈА** и пресуда Вишег суда у Новом Саду, пословни број П. 2596/2018 од 20.3.2019. године **ПОТВРЂУЈЕ**.

Одбија се захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Образложење

Изреком побијане првостепене пресуде у ставу 1. одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде права личности, која је утврђена правноснажном пресудом Вишег суда у Новом Саду, П. 1282/2018 од 5.7.2018. године, исплати износ од 60.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења па до исплате, као и да му накнади трошкове поступка са затезном каматом од дана извршности до коначне исплате, све у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом извршења и у ставу 2. обавезан је тужилац да туженој на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 6.000,00 динара у року од 15 дана.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужилац побијајући је због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитавши побијану пресуду у границама жалбених разлога и по службеној дужности у смислу члана 386. ЗПП ("Службени гласник Републике Србије", бр. 72/2011 и 55/2014), овај суд је установио да је **жалба тужиоца неоснована**.

Није основано жалбено указивање на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12 ЗПП и погрешно и непотпуно утврђено чињеничне стање, јер у првостепеној пресуди нема нејасноћа и других недостатака услед којих се она не би могла испитати у жалбеном поступку, пошто су изрека и образложење побијане пресуде разумљиви, а образложење садржи јасне и довољне разлоге о томе шта је предмет тужбеног захтева, на којим чињеницама и разлозима га је тужилац заснивао, а којим тужени оспоравао, између осталог и због приговором застарелости, као и о чињеницама битним и довољним за правилно пресуђење које је суд утврдио, и разлозима за доношење одлуке, а неосновани су и жалбени наводи о погрешној примени материјалног права.

Према чињеничном утврђењу побијане пресуде дана 11.1.2008. године закључен је Споразум између ББ, са једне стране и ... из неразвијених општина ..., ..., ..., ..., ... и ..., са

друге стране. У тачки 1 је констатовано да се овим споразумом регулише исплата помоћи неразвијеним општинама ..., ..., ..., ..., ... и ... у 2008. години у укупном износу од 2 милијарде динара.

ББ је дана 17.1.2008. године, на основу члана 61 став 2 Закона о приватизацији и члана 43 став 3 Закона о Влади, донела Закључак 05 број 401-161/2008-1, којим је прихваћена Информација о потреби обезбеђења средстава остварених у поступку приватизације за исплату помоћи неразвијеним општинама која је саставни део овог закључка. У тачки 2 закључка одлучено је да ће се део средстава остварених у поступку приватизације из 2007. године у износу од 2 милијарде динара, пренети у 6 месечних рата, почев од јануара 2008. године, на посебне рачуне неразвијених општина и то према распореду, како је то утврђено у чињеничном стању. У тачки 4 предвиђено је да ће критеријуме за расподелу новчане помоћи из тачке 2 сачинити посебна комисија састављена од представника локалне самоуправе и штрајкачког одбора ратних војних резервиста. У тачки 5 је наведено да ће право на добијање новчане помоћи стећи сваки ратни војни резервиста из општине наведене у тачки 2 закључка, који достави правноснажну пресуду донету на основу одрицања од тужбеног захтева пред надлежним судовима против ББ, ради исплате накнада, као и писану изјаву да нема даљих потраживања по овом основу према ББ.

Као неспорно међу парничним странкама и читањем приложене копије пресуде, утврђено је да је пресудом на основу признања Вишег суда у Новом Саду, пословни број П. 1282/2018 од 5.7.2018. године која је постала правноснажна дана 24.10.2018. године, утврђено да је Закључком Владе Републике Србије број 401-161/2008 од 17.01.2008. године, којим су дозвољена средства ради исплате новчане помоћи ратним војним резервистима са пребивалиштем на територијама седам неразвијених општина: ..., ..., ..., ..., ..., ... и ..., повређено начело једнаких права и обавеза, и извршена дискриминација на основу места пребивалишта ратних војних резервиста са пребивалиштем на територији свих осталих општина које нису наведене у Закључку, а тиме и овде тужиоца са пребивалиштем у ..., а који није наведен у Закључку ББ број 401-161/2008 од 17.1.2008. године.

Полазећи од наведених чињеница које се ни жалбом не оспоравају, на основу одредаба материјалног права наведених у пресуди, из разлога које је образложио, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца с обзиром да је закључио да је потраживање овде спорне накнаде нематеријалне штете застарело.

Наведени закључак и одлука првостепеног суда су правилни, а следом тога је неосновано њихово оспоравање из разлога који се образлажу у жалби, који се своде на тврдњу да рок застарелости спорног потраживања почиње да тече тек даном правноснажности наведене пресуде којом је утврђена дискриминација тужиоца, 24.10.2018. године, и да од тада до подношења ове тужбе 15.11.2018. године није протекао субјективни рок застарелости накнаде штете из члана 376 став 1 ЗОО, од 3 године од сазнања тужиоца за настанак штете, јер да је тек правоснажношћу пресуде тужилац сазнао да је дискриминисан.

Наведено жалба образлаже између осталог и наводима којима се оспорава закључак суда да је штета проузрокована спорним закључком ББ од 17.01.2008. године, што је лишено сваког основа, при чињеници да је у наведеној претходној пресуди, управо на захтев самог тужиоца правноснажно утврђено да је тужилац дискриминисан управо овим закључком.

Дискриминација представља свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а који се заснива на било ком основу (раси, држављанству, националној или верској припадности, језику, политичким убеђењима, полу, ...). Заштита од дискриминације представља право личности загарантовано Уставом РС (члан 21.), али и Европском Конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода (члан 1. Протокола 12. уз Европску Конвенцију), а од 07.04.2009. године и Законом о забрани дискриминације. Повреда било ког права личности, па самим тим и вршење дискриминације у односу на неко лице или групу лица, представља вид нематеријалне штете, јер код дискриминисаних лица изазива осећај неправде, неравноправности у односу на друге грађане, а често и осећај подређености или осећај грађана нижег реда, што код њих изазива душевне болове, а на основу чега су и овлашћени да пред судом захтевају заштиту од дискриминације пред надлежним судом, као и накнаду нематеријалне штете због повреде наведеног права личности.

Дакле, та штета са састоји у повреди права личности на једнако остваривање

уставних и законских права са другима који су у истој или сличној чињеничној и правној ситуацији, а штетна радња којом се таква штета проузрокује је радња којом је то право личности повређено, а то је у овој случају несумњиво спорни закључак ББ од 17.01.2008. године, којим су друга лица у истој чињеничној и правној ситуацији као тужилац била стављена у повољнији положај у односу на њега по основу њиховог места пребивалишта, а не настаје доношењем пресуде којом се утврђује постојање те дискриминације, већ напротив таква пресуда може да представља само облик нематеријалне сатисфакције за претрпљене душевне болове.

Међутим, и право на накнаду овако проузроковане штете, као и остала права, мора се вршити унутар законом утврђеног рока јер у противном наступа његова застарелост, услед чега долази до губитка права на захтев, односно тужбу у материјалном смислу.

Жалбом тужиоца се неосновано оспорава примена материјалног права и закључак суда да је потраживање накнаде штете у конкретном случају, застарело.

Наиме, право да се захтева утврђење дискриминације не застарева, али иако тужба за утврђење постојања дискриминације не застарева, потраживање накнаде штете (материјалне и нематеријалне) застарева у роковима из члана 376. ЗОО, а од момента доношења Закључка ББ од 17.01.2008. године почиње да тече објективни рок застарелости захтева за накнаду штете па и по основу дискриминације, од 5 година од настанка штете, из члана 376. став 2. ЗОО, у оквиру кога се једино може кретати субјективни рок из става 1. истог члана, јер је одредбом члана 376. став 1. ЗОО, прописано да потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од кад је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило, а у ставу 2. да сваком случају ово потраживање застарева за пет година од кад је штета настала.

Сагласно изнетом, како потраживање ради накнаде штете застарева у роковима из члана 376. ЗОО као је наведено, то је наступила застарелост овде спорног потраживања. Ово због тога што је тужилац тужбу поднео дана 15.11.2018. године, након што је протекао објективни застарни рок од пет година прописан чланом 376. став 2. ЗОО од дана када је штета за тужиоца настала, даном доношења спорног закључка ББ од 17.01.2008. године, како је напред већ наведено, јер је тим закључком ратним војним резервистима са пребивалиштем на територији седам неразвијених општина на југу Србије признато право на новчану накнаду наведеним споразумом, од када је тужилац уколико је сматрао да има право на накнаду овог вида штете могао тражити исплату накнаде у року од 3 године од дана сазнања за доношење наведеног Закључка, а најкасније 5 година од дана доношења закључка као дана када је штета настала, без обзира на чињеницу што је према њему дискриминација утврђена пресудом Вишег суда у Новом Саду, пословни број П. 1282/2018 од 5.7.2018. године, која је постала правноснажна дана 24.10.2018. године.

С тим у вези, не стоје наводи жалбе да се рок застарелости за накнаду нематеријалне штете услед повреде права личности рачуна од дана када је утврђена дискриминација, што би значило од дана правноснажности пресуде Вишег суда у Новом Саду, пословни број П. 1282/2018 од 5.7.2018. године којом је утврђена повреда права тужиоачеве личности. Ово због тога што је наведеном пресудом утврђено само да је настала повреда права личности тужиоца и о управо спорним закључком ББ од 17.01.2008. године (за кога сада неосновано и супротно утврђењу из те пресуде које је сам тужилац захтевао у тој парници жалба сада указује да то није био узрок штете), али том пресудом није утврђено да због тога има право на накнаду неке штете сходно одредби члана 200. ЗОО, да би се потраживање накнаде те штете могло зснивати на тој пресуди, без обзира то кад је штета настала.

Наведено становиште првостепеног и овог суда је и у складу са закључцима О проблему дискриминацијеи нематеријалне штете у предметима тзв. „резервиста против државе“ који су усвојени на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 14.11.2017. године (и јавно обајављени на сајту ВКС), да, између осталог, 1. Тужба за утврђење постојања дискриминације не застарева, 2. Потраживање ради накнаде штете (материјалне и нематеријалне) застарева у роковима из члана 376. Закона о облигационим односима, и 3. Рок застарелости захтева за накнаду штете по основу дискриминације која је претходно утврђена у посебном поступку, почиње да тече од момента доношења Закључка ББ од 17.01.2008. године, који дакле важе за све ратне војне резервисте који су дискриминисани овим закључком, и које закључке је и овај суд у обавези да примењује ради уједначавања судске праксе као једног од елемената уставног права на правично суђење, те уколико се ови закључци не измене и не може заузимати

другачије становиште у погледу овде спорног правног питања када почиње да тече рок застарелости накнаде штете због дискриминације ратних војних резервиста учињене спорним закључком ББ од 17.01.2008. године, од кога зависи основаност приговора застарелости потраживања које је предмет ове парнице и следом тога одлука о тужбеном захтеву у овој парници, коју је како је већ наведено првостепени суд правилно донео и правилно образложио, и која није основано доведена у сумњу ниједним жалбеним наводом тужиоца.

Правилна је и одлука из става 2. изреке, да тужилац који је изгубио спор туженој накнади трошкове поступка за састав одговора на тужбу, што се жалбом конкретно не оспорава.

На основу изложеног и члана 390. ЗПП-а, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Како се жалба тужиоца показала неоснованом, трошкови жалбеног поступка му не припадају на терет супротне стране, те је одлучено као у ставу 2. изреке.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА

Мирјана Андријашевић с.р.

З.Т.О.